

Оксана Карашук,

молодший науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: karaoksana@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК У СУЧАСНОМУ СВІТІ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

У праці аналізується активізація процесів інформатизації суспільства, у зв'язку з чим принципово змінюється роль бібліотек у сучасному світі. Наголошується, що в сучасному інформаційному суспільстві ефективна організація комунікації є ключовим фактором, який впливає на результативність діяльності. Встановлено, що сьогодні збільшується попит на отримання і використання інформації різних типів складності, що потребує наповнення інформаційних баз сучасною актуальною інформацією. Розкривається діяльність бібліотечно-інформаційних центрів як одного із засобів соціальних комунікацій.

Ключові слова: бібліотека, інформаційне суспільство, інформаційно-аналітична діяльність, аналітичні служби, інформаційна агресія, стратегічні комунікації, соціальні комунікації, незалежна інформація.

У сучасному світі інформація є одним з найважливіших стратегічних ресурсів сталого розвитку будь-якої країни. Національний інформаційний простір є однією з найголовніших умов забезпечення національних інтересів країни на сучасному етапі. У період інформаційної війни для будь-якої держави, в тому числі й для України, найбільш гостро постають питання розбудови та розвитку інформаційного суспільства, захисту інформаційного поля – як найголовніших пріоритетів держави.

Ефективність функціонування стратегічних комунікацій в умовах посилення глобальних інформаційних впливів визначає загальну стабільність соціальних структур на загальнодержавному й національному рівнях, стійкість до негативних для розвитку цих структур зовнішніх інформаційних впливів, сприяє успішній реалізації державної програми інформатизації, залученню суспільно активної частини громадян до широкої участі в загальносуспільних інформаційних процесах постіндустріального суспільства. Процес підключення всієї цієї системи інформаційних комуніка-

цій до стратегічних має забезпечувати донесення найважливішої суспільно значущої інформації всім адресатам комунікацій у мирний час. У період, коли Україна стає об'єктом зовнішньої інформаційної агресії стратегічні комунікації мають забезпечувати також необхідний ресурс потужності для задоволення потреб в інформації оборонного та контрпропагандистського характеру для організації ефективної відсічі інформаційному агресору. У зв'язку з цим актуальною видається активізація державної організаційної діяльності в напрямі здійснення акумуляції, систематизації цього ресурсу в провідних інформаційних центрах країни, зокрема бібліотечних [10].

Під час інформаційної війни бібліотеки також мають потужний вплив на споживачів, бо завжди володіють великим арсеналом інформації; вони є дзеркалом свого суспільства, бо саме бібліотеки показують рівень розвитку науки, освіти й культури, а також його історію. Кожний історичний період розвитку суспільства є особливий, який позначається й на бібліотечній діяльності. Особливістю сучасної діяльності бібліотек є швидке й активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток Інтернету, як соціального явища, забезпечив зв'язок з усією соціальною та культурною системою суспільства.

Як наголошує В. Горовий, зі значною вірогідністю можна прогнозувати, що започаткований у минулому десятиріччі процес інформатизації суспільства активізуватиметься, розвиватиметься, охоплюючи всі сфери суспільної діяльності, активізуючись у напрямі зближення її з усіма іншими процесами еволюції природи [1]. Унаслідок прогресу інформатизації відбувається загострення громадської уваги на розвитку й дієвому функціонуванні соціальних інформаційних комунікацій.

Звичайно, ґрунтовні зміни, які здійснюються в інформаційному світі, не можуть не торкатися діяльності сучасних бібліотек. У зв'язку з посиленням процесів інформатизації суспільства, принципово змінюється й значення бібліотек у сучасному світі. На сьогодні бібліотека є найбільшим інформаційним ресурсом, а тому може повністю задовольняти інформаційні потреби населення.

Метою статті є комплексний аналіз інформаційно-аналітичної діяльності бібліотеки як складової стратегічних комунікацій.

Теоретичною базою статті є праці, присвячені дослідженню ролі бібліотек у сучасному світі, таких науковців, як О. Онищенко, В. Горовий, Т. Гранчак, Л. Чуприна та ін. Дослідженням інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек займалися такі науковці, як М. Варенко, Ш. Акаєва, В. Косолапов, В. Горовий, Л. Чуприна, В. Пальчук, І. Давидова, В. Ільганаєва та ін. У працях О. Ворошилова, С. Кулицького, Т. Симоненко,

В. Бондаренко та ін. досліджуються окремі проблеми інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у суспільних підсистемах.

Наукову цінність мають праці Д. Дубова, Г. Почепцова, В. Горового, С. Горової, С. Соловйова, В. Ліпкана, які присвячені дослідженню стратегічних комунікацій. Питання ролі бібліотек у масових і наукових комунікаційних процесах, розвиток бібліотечно-комунікаційних моделей бібліотек розглядається значною кількістю бібліотекознавців, серед яких В. Горовий, К. Лобузін, Г. Шемаєва, О. Воскобойнікова-Гузєва, І. Давидова, В. Ільганаєва, Н. Кунанець, Л. Костенко та ін.

Важливе значення мають праці науковців Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, які вивчають проблеми активного входження бібліотек у процеси формування суспільства знань шляхом розвитку і вдосконалення методів та засобів організації, упорядкування й забезпечення якісно нової системи доступу до знань, накопичених у документально-інформаційних фондах бібліотек. Це, у свою чергу, дає змогу бібліотекам стати активним суб'єктом сучасних соціальних комунікацій. У ряді статей і монографій таких науковців, як Л. Дубровіна, О. Онищенко, В. Попик, В. Горовий, Ю. Половинчак, С. Горова, Л. Костенко, К. Лобузін, Л. Чуприна та ін. розкривається процес перетворення наукових бібліотек у частину інформаційного середовища, а також зростання значення бібліотек у керуванні глобальними ресурсами, в створенні умов для оперативних інформаційних обмінів на базі структуризації міжнародних бібліотечних систем та інших великих центрів концентрації інформаційних ресурсів тощо [2, 3, 4].

Треба зазначити, що за останні десятиріччя саме в бібліотеках спостерігається значна модернізація засобів управління інформацією, а також введення її в активний суспільний обіг. Бібліотечні установи – це унікальні центри інформації, що постійно примножують свою значущість, перетворюючись при цьому на своєрідний «інформаційний провідник у світ», вони є інтелектуальним посередником між людиною та інформацією. Однак потрібно зазначити, що в сучасному інформаційному суспільстві потрібна певна організація комунікації, яка буде ключовим фактором, що впливатиме на ефективність роботи суб'єкта – компанії, країни чи взагалі всього суспільства.

Прогрес інтернет-технологій, що, у свою чергу, спонукає до збільшення соціального попиту населення на мережеву інформацію, є істотним фактором, який впливає на значення бібліотек у суспільстві. Це спонукало їх до впровадження та широкого використання саме ін-формаційно-аналітичної складової в процесі своєї діяльності. Інфор-

маційно-аналітичні структури в бібліотеках національного рівня, орієнтовані на аналіз та систематизацію великих об'ємів різноманітної за своїм характером інформації. Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек – це важливий напрям діяльності бібліотечних установ, який пов'язаний насамперед із виявленням, опрацюванням, збереженням і поширенням інформації. Треба підкреслити важливість актуалізації ролі бібліотек як простору зберігання, оброблення та поширення саме суспільно значущої інформації. Адже сучасний світ сьогодні часто характеризується «інформаційними вибухами», унаслідок яких відбувається поширення величезної кількості непотрібної, а часто навіть шкідливої інформації. Наявність «інформаційного сміття» значно ускладнює прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері суспільного життя, а можливо, навіть знижує і їхню якість. Особливого значення зазначена функція бібліотеки набуває в умовах інформаційної війни, коли поширення неправдивої інформації відбувається цілеспрямовано [5].

З позицій соціального партнера держави в розвитку громадянського суспільства, важливого суб'єкта сфери інформаційного виробництва, з орієнтацією на інтеграцію держави до європейської спільноти бібліотека розглядається в Стратегії розвитку бібліотечної справи до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [6]. До розроблення цієї Стратегії залучалися в тому числі й експерти Української бібліотечної асоціації. У документі визначено пріоритети діяльності бібліотек та стратегічні напрями розвитку бібліотечної справи.

Реалізація цих напрямів, на думку О. Воскобойнікової-Гузєвої, спрямована на створення системи ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації для розвитку партнерств, просування спільних цінностей і досягнення стратегічних результатів. Розвиток ефективних комунікацій у бібліотечно-інформаційній сфері має відбуватися на кількох рівнях – налагодження комунікації між бібліотечною спільнотою та органами державної влади, а також місцевого самоврядування; налагодження ефективної міжвідомчої комунікації між органами влади, у підпорядкуванні яких перебувають бібліотеки, органами державної влади, які істотно впливають на бібліотечно-інформаційну галузь; удосконалення внутрішньої комунікації; налагодження ефективної міжсекторальної комунікації; удосконалення зовнішньої комунікації з місцевими громадами й суспільством у цілому; розвиток міжнародних професійних зв'язків. Проте в сучасних умовах посилюється значення та відповідно підвищуються вимоги до якості донесення до суспільства того «смыслового навантаження, комплексу ідей і уявлень», за допомогою якого бібліотека як

активна складова соціокомунікативного процесу бере участь у поясненні та конструюванні інформаційної реальності [7].

Останнім часом у світі та Україні дослідники спостерігають попит на отримання та користування інформацією різних видів складності, особливо це відчувають владні структури, що пов'язано з необхідністю приймати ефективні рішення. Сьогодні аналітичні служби створюються при держструктурах, міністерствах і відомствах, у бізнесі, при політичних партіях, у засобах масової інформації, а також як самостійні комерційні фірми. Як зазначає І. Давидова, на сучасному етапі розвитку соціокомунікативної діяльності відбувається розгортання процесу формування специфічного інституту незалежних аналітиків. Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності має й деструктивні тенденції. Офіційні та комерційні аналітичні служби обслуговують насамперед інтереси тих політичних та економічних сил, які їх фінансують. Саме вони здійснюють підготовку інформаційних воєн і дезінформаційних кампаній, у рамках яких стикаються інтереси їхніх замовників. Комерційну аналітику теж не можна визнати незалежною й об'єктивною [8]. Н. Сляднева визначає дві причини, які не дають змоги пропонувати її як альтернативу для широкого кола користувачів: по-перше, комерційна аналітика спеціалізується зазвичай у галузі безпеки бізнесу; по-друге, її послуги надто дорого коштують пересічним громадянам. Отже, постає актуальне питання щодо формування аналітики, яка була б спроможна обслуговувати інтереси громадянського суспільства, – незалежної, професійної та суспільно орієнтованої [8].

Зі збільшенням запитів на незалежну, професійну та суспільно орієнтовану інформацію зростає потреба в удосконаленні загальносуспільних інформаційних центрів, бібліотечних установ, а також у залученні до роботи в них кваліфікованих інформаційних працівників. Такі установи стають посередниками між виробниками й користувачами інформації, між наявним у суспільстві інформаційним ресурсом і соціальною структурою, що на ньому базується. При цьому бібліотечні установи відповідатимуть вимогам сьогодення, успішно виконуватимуть роль основних елементів інфраструктури з управління інфоресурсами [9].

Наукові бібліотеки зазнають чи не найбільших трансформацій у період становлення інформаційного суспільства. Ще більш важливим фактором щодо вдосконалення діяльності бібліотечних установ, як зазначалося вище, є воєнні дії, які на сьогодні відбуваються в інформаційному просторі за допомогою різних інформаційних видів озброєння. Давно відомо, що одна й та ж сама інформація може виступати як для захисту,

так і для нападу. І лише той матиме вплив з відповідним результатом, чий ресурси використано та які пропагандистські методи.

Як уже було вище зазначено, сьогодні владні структури та наукові центри дедалі частіше звертаються до інформаційних продуктів бібліотеки, при цьому стає більш відчутною саме навігаційна функція працівників бібліотеки. До того ж це відбувається не лише в бібліографічній сфері, а й зростає попит на аналітичну та інформаційно-аналітичну продукцію бібліотечних установ у цілому.

Отже, можна погодитися з І. Давидовою, яка зазначає, що саме бібліотекарі, володіючи найбільшим масивом інформації, мають стати тим ядром фахівців, які спроможні проявити ініціативу та взяти на себе відповідальність за аналітичний напрям діяльності, а також забезпечити консолідацію всіх, хто усвідомлює важливість і своєчасність поставленої мети [8].

У цьому контексті одним із потужних інформаційно-дослідних центрів є Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Переважним напрямом досліджень для інформаційно-аналітичних підрозділів НБУВ залишається вивчення питань зміцнення національного інформаційного суверенітету, інфраструктура його забезпечення, організаційно-методологічна база використання, збереження й поповнення суверенних інформаційних ресурсів. Підготовка та поширення такого інформаційно-аналітичного продукту через мережу бібліотечних сайтів покликана сприяти формуванню громадянами цілісного уявлення та компетентної позиції стосовно актуальних суспільно-політичних і соціально-економічних питань, особливо в умовах перетворення національного інформаційного простору на поле інформаційної війни. Проте в цьому випадку першочергового значення набуває питання фахового пошуку, відбору та оцінювання первинних джерел інформації, оскільки неякісно відібраний джерельний матеріал у підсумку може спричинити помилкові висновки [13].

Прикладом такої ефективної діяльності слугує досвід СІАЗ і НЮБ НБУВ. Цими інформаційно-аналітичними службами здійснюється постійний моніторинг сайтів новин з метою визначення найбільш актуальних питань суспільно-політичного життя України, їх дослідження та порівняння.

Узагальнення цих значних масивів інформації здійснюється в різних проектах і за різними алгоритмами. Прикладом такої роботи є проект «Україна у фокусі іноземних ЗМІ», який виходить двічі на місяць та публікується на сайті Центру досліджень соціальних комунікацій НБУВ

(СІАЗ, НЮБ, ФПУ), у випусках «Громадська думка про правотворення» [12].

Основним завданням проекту «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» є дослідження, які пов'язані з висвітленням українських подій в іноземних ЗМІ. Крім того, в цьому проекті надається аналітичний опис результатів, отриманих унаслідок відбору потрібної інформації. На основі цього науковці можуть зробити кількісно-змістовний аналіз електронних матеріалів найбільш рейтингових іноземних ЗМІ. Таке інформаційно-аналітичне оброблення матеріалів дає можливість визначити коло питань, що є актуальними чи, навпаки, мало цікаві зарубіжному споживачу інформації. Більше того, відібрані матеріали систематизуються за країною походження та власне виданням, що, у свою чергу, дає можливість з'ясувати ЗМІ яких країн проявляють інтерес до української тематики в певний період, яка динаміка цього інтересу, які події найбільше зацікавили споживача інформації. Проаналізовані співробітниками зарубіжні засоби масової інформації є інформативними та мають вагомe значення для розуміння становища країни, про яке зазначається в зарубіжній пресі. Аналізуючи іноземні видання, що публікують статті про Україну, можна з'ясувати які зарубіжні медіа формують імідж України у світі, які теми є найбільш цікавими. Таким чином, зарубіжні ЗМІ можна вважати важливим джерелом інформації, яке зосереджує в собі як фактологічний, так і оцінювальний матеріал, що потрібен для аналізу суспільно-політичних процесів у країні, а також для визначення та прогнозування подальшого розвитку подій [11].

Отже, підсумовуючи, можна зазначити, що прогресивність інформатизації, розвиток системи, насамперед електронних, соціальних комунікацій позитивно впливає на доступ і використання суспільством інформаційних ресурсів, вільне використання вже готової та продукування нової консолідованої інформації. Таким чином, можна констатувати, що бібліотека стає одним з основних елементів глобального інформаційного простору, який зосереджує в собі всю сукупність інформаційних ресурсів, інформаційних процесів, організаційних структур, а також засобів інформаційної взаємодії.

Сучасні бібліотечно-інформаційні продукти, які створено на замовлення владних структур, стають ефективним інструментом процесу прийняття управлінських рішень. Більше того, вони створюють необхідне інформаційне підґрунтя для сприйняття управління очікувань і потреб суспільства, а також наявного балансу вимог та підтримки, можливих сценаріїв розвитку тих чи інших подій і наслідків їх реалізації.

Так, маючи позитивний досвід співпраці з вищими органами влади (наприклад, РНБО) з питань протидії інформаційній агресії, діяльність аналітичних підрозділів НБУВ ім. В. І. Вернадського вже засвідчила значний потенціал у розвитку системи стратегічних комунікацій в Україні. Ідеться про моніторинг та аналіз актуальних проблем суспільства на основі як відкритих джерел інформації, так і бібліотечних фондів для потреб вищих державних органів.

Варто наголосити, що на сьогодні існує велика кількість різноманітних інформаційно-аналітичних центрів, що сформовані при окремих урядових структурах, політичних партіях, організаціях тощо. Разом з тим усі ці інформаційно-аналітичні структури у вітчизняних реаліях, як правило, займаються інформаційним обслуговуванням не стільки політичних інститутів, скільки конкретних політиків. Національні ж бібліотеки та їхні аналітичні підрозділи створюють інформаційно-аналітичний продукт іншої якості, що із самого початку покликаний визначати причини виникнення безпосередньо проблеми та оптимальні шляхи її розв'язання. Цей продукт завжди орієнтований на інтереси всього суспільства, а не окремих політичних діячів.

Отже, результати діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів національних бібліотек завжди є джерелом об'єктивної інформації – тому мають усі підстави бути використані владними структурами для ефективного управління суспільством та ухвалення важливих політичних рішень.

Список бібліографічних посилань

1. Горовий В. Перспективи глобальної інформатизації в національному вимірі. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 53. С. 21. <https://doi.org/10.15407/np.53.019>.

2. Інтеграція України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій : монографія / Онищенко О. та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2011. 232 с.

3. Розвиток ресурсної бази вітчизняного інформаційного середовища : монографія / Онищенко О. та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2012. 194 с.

4. Костенко Л., Жабін О. Наукова періодика України в умовах глобалізації. *Бібл. вісн.* 2012. № 6. С. 64–66.

5. Каращук О. Роль бібліотек в оптимізації процесу прийняття управлінських рішень. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*.

2017. Вип. 46. С. 208–224. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3069:rol-bibliotek-v-optimizatsiji-protsesu-prijnyattya-upravlinskikh-rishen&catid=81&Itemid=415. <https://doi.org/10.15407/np.46.208>.

6. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України. *Укр. бібл. асоц.* URL: <https://ula.org.ua/252-dokumenti/dokumenti-uba/3181-stratehiia-rozvytku-bibliotechnoi-spravy-v-ukraini-do-2025-roku-yakisni-zminy-bibliotek-zadlia-zabezpechennia-staloho-rozvytku-ukrainy>.

7. Воскобойнікова-Гузєва О. Комунікаційна стратегія бібліотеки. *Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: європейські орієнтири : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (1 берез. 2016 р., Україна, Славське)*. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17171>.

8. Давидова І. Аналітична діяльність як напрям розвитку когнітивної функції документно-інформаційних установ. *Україна: події, факти, коментарі* : інформ.-аналіт. журн. Київ, 2015. № 15. С. 84–86.

9. Горовий В. Бібліотеки як сучасні центри української інформатизації. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2009. Вип. 25. С. 23–35.

10. Горова С., Горовий В. Інформаційні комунікації постіндустріального суспільства: характерні особливості розвитку. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 52. С. 11–24. <https://doi.org/10.15407/np.52.011>.

11. Карашук О. Моніторинг відкритих зарубіжних джерел інформації як перспективний засіб оцінювання іміджу країни. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 52. С. 215–226. <https://doi.org/10.15407/np.52.215>.

12. Громадська думка про правотворення : інформ.-аналіт. бюл. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=30&Itemid=271.

13. Гранчак Т. Науково-аналітична діяльність Національних бібліотек як інструмент забезпечення національного інформаційного суверенітету (за досвідом Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського). *Наук. б-ка Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв*. URL: <http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/Z-tezy.pdf>.

References

1. Horovyi, V. (2019). *Perspektyvy hlobalnoi informatyzatsii v natsionalnomu vymiri [Prospects of Global Information in the National Dimension]*.

Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, issue 53, p. 21. <https://doi.org/10.15407/np.53.019> [in Ukrainian].

2. Onyshchenko, O., Dubrovina, L., Horovyi, V. et al. (2011). Intehratsiia Ukrainy u svitove spivtovarystvo v konteksti rozvytku biblioteknykh informatsiinykh tekhnolohii [Integration of Ukraine into the world community in the context of the development of library information technologies]. Kyiv [in Ukrainian].

3. Onyshchenko, O., Horovyi, V., Dubrovina, L. et al. (2012). Rozvytok resursnoi bazy vitchyznianoho informatsiinoho seredovyscha [Development of the resource base of the domestic information space]. Kyiv [in Ukrainian].

4. Kostenko, L., Zhabin, O. (2012). Naukova periodyka Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Scientific periodicals of Ukraine in the conditions of globalization]. *Biblioteknyi visnyk – Library Bulletin*, no. 6, pp. 64–66 [in Ukrainian].

5. Karashchuk, O. (2017). Rol bibliotek v optymizatsii protsesu pryiniattia upravlynskykh rishen [A Role of Libraries is in Optimization of Process of Acceptance of Administrative Decisions]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, pp. 208–224. Retrieved from http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3069:rol-bibliotek-v-optimizatsiji-protsesu-prijnyattya-upravlynskykh-rishen&catid=81&Itemid=415. <https://doi.org/10.15407/np.46.208> [in Ukrainian].

6. Stratehiia rozvytku biblioteknoi spravy v Ukraini do 2025 roku «Iakisni zminy bibliotek zadlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy» [Strategy for the Development of Library affairs in Ukraine until 2025 «Qualitative Changes of Libraries to Ensure the Sustainable Development of Ukraine»]. *Ukrainska bibliotekna asotsiatsiia – Ukrainian Library Association*. Retrieved from <https://ula.org.ua/252-dokumenty/dokumenty-uba/3181-stratehiia-rozvytku-biblioteknoi-spravy-v-ukraini-do-2025-roku-yakisni-zminy-bibliotek-zadlia-zabezpechennia-staloho-rozvytku-ukrainy> [in Ukrainian].

7. Voskoboinikova-Huzieva, O. (2016). Komunikatsiina stratehiia biblioteki [Communication strategy of library]. Suchasna bibliotekno-informatsiina bezperervna osvita: yevropeiski oriientyry : Mezhdunarodnaia nauchno-prakticheskaia konferentsiia (1 bereznia 2016 hoda) – International Scientific and Practical Conference. Retrieved from <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17171> [in Ukrainian].

8. Davydova, I. (2015). Analitychna diialnist yak napriam rozvytku kohnitivnoi funktsii dokumentno-informatsiinykh ustanov [Analytical activity as

a direction of development of cognitive function of documentary and information institutions]. *Ukraina: podii, fakty, komentari: informatsiino-analitychnyi zhurnal – Ukraine: Events, Facts, Comments: informational-analytical journal*, no. 15, pp. 84–86 [in Ukrainian].

9. Horovyi, V. (2009). Biblioteki yak suchasni tsentry ukrainskoi informatyztatsii [Libraries as modern centers of Ukrainian informatization]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 25, pp. 23–35 [in Ukrainian].

10. Horova, S., Horovyi, V. (2019). Informatsiini komunikatsii postindustrialnoho suspilstva: kharakterni osoblyvosti rozvytku [Information Communications of Postindustrial Society: Characteristic Features of Development]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 52, pp. 11–24. <https://doi.org/10.15407/np.52.011> [in Ukrainian].

11. Karashchuk, O. (2019). Monitorynh vidkrytykh zarubizhnykh dzherel informatsii yak perspektyvnyi zasib otsiniuvannia imidzhu krainy [Monitoring of Open Foreign Sources of Information as a Prospective Meaning of the Country's Image Evaluation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 52, pp. 215–226. <https://doi.org/10.15407/np.52.215> [in Ukrainian].

12. Hromadska dumka pro pravotvorennia [Public opinion on law-making]. *Hromadska dumka pro pravotvorennia: informatsiino-analitychnyi biuletyn – Public Opinion on Lawmaking: A Newsletter*. Retrieved from http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=30&Itemid=271 [in Ukrainian].

13. Hrachak, T. Naukovo-analitychna diialnist Natsionalnykh bibliotek yak instrument zabezpechennia natsionalnoho informatsiinoho suverenitetu (za dosvidom Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho) [Scientific and analytical activity of national libraries as a tool to ensure national information sovereignty (based on the experience of the Vernadsky National Library of Ukraine)]. *Naukova biblioteka Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury y mystetstv – Scientific Library of the Kyiv National University of Culture and Arts*. Retrieved from <http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/Z-tezy.pdf> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 05.01.2020.

Oksana Karaschuk,

Junior Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: karaoksana@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2929-3858>**Information and Analytical Activity of Libraries in the Modern World
as a Component of Strategic Communications**

In the article, the researches of many scholars dealt with the role of libraries in the modern society, their transformation, as well as the activity of libraries in the information and analytical direction, which formed the theoretical basis of the study are presented. The activation of the processes of informatization of society is analyzed where the role of libraries in the modern world is fundamentally changing. It is emphasized that in today's information society, proper organization of communication is a key factor influencing the effectiveness of the activity. The activity of library information centers as one of the means of social communication is revealed.

It is proved that today there is an increased demand for receiving and using information of all levels of complexity, especially in management structures, which require independent, accurate and effective decisions. Due to the democratic changes in society, the rapid formation of numerous political parties, the emergence of a large number of public organizations, their information requests are growing, the information bases of these structures are being formed and the information market is developing accordingly. The new IT organizations need market transformation. All this requires to fill social communications and relevant information bases with new, up-to-date information.

The information and analytical product of scientific libraries is always geared to the interests of the whole society, not to individual political figures. The results of the activities of the National Libraries are a source of objective information and, therefore, there are every reason to be used by the authorities to make important political decisions.

Keywords: library, information society, information-analytical activity, analytical services, information aggression, strategic communications, social communications, independent information.